

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Titulus IV. Quæ necessaria, ut Privilegium valeat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

recipi; vel in hoc speciali gaudere prerogativa; vel in indicium perceptæ Libertatis annum Censum Ecclesiæ Romanæ solvere; vel Papam ab Ordinarii Potestate illam eximere; vel nolle, ut isse audeat in illâ Cathedralam collocare, aut imperet, faciatur aliquam Ordinationem, etsi levissimam. Cap. 5. De Restitut. in integrum. Cap. 10. de Privil.

IX. Privilegium habendum est verum, cujus tenor invenitur incorruptus in Regeſto illius, qui concessisse dicitur.

Non sunt judicanda falsa Privilegia, vel falsitatis suspecta propter abrasionem in loco non substantiâli: Cap. 3. De fide Instrument. & GLOSS. in Verbo Possessionibus, ut si quæ conceduntur circa Immunitates Possessionum, abradantur in loco, in quo Possessiones enumerantur, & abrasio respiciat tantum vel nomina, vel situm Possessionum, quæ aliâ verè ad Privilegia-tum pertinent.

Nota obiter, quòd loco Possessionibus, legendum videatur cum Cujacio, Positionibus vel Propositionibus, quæ hic nihil aliud sunt, quàm Facti narratio vel expositio, quòdque ista lectio alii, quæ in omnibus Codicibus habetur, sit præferenda, etsi in nullo Codice reperitur, cujus ratio est, quia lectio ista omnem ambiguitatem tollit, sensumque efficit congruum, qui talis est, Rescriptum Justitiæ non est falsum judicandum, nec falsitatis suspectum, etsi Litura sit in Narratione Facti, cum Privilegia, ut potè Rescripta Gratia, quæ falsa vel falsitatis suspecta facilius præsumuntur, non censentur falsitati veræ vel apparenti obnoxia, si in Facti expositione abradantur.

Si verò communis lectio retineatur, non nulla sub-intelligenda sunt, ut apprensus sensus habeatur, qualis, quem suprâ cum Glossâ, ac Interpretibus, qui eam communiter sequuntur, excogitavimus.

Adversario Privilegia falsitatis arguere volenti exhibenda sunt. Cap. 4. De fide Instrumentorum, idque in Loco congruo & securo.

Pendente lite circa falsitatem Privilegiorum, inviolabiliter observanda est Sententia, quæ illorum obtentu antea lata est. *ibidem*.

Privilegium sine falsitatis vitio esse videtur. Cap. 12. De Privilegiis. Si sine reprehensione Bullæ, Chartæ vel Litteræ appareat; omnis enim falsitatis Nota ex defectu Formæ desumitur. C. 6. De fide Instrum. defectus autem hujusmodi respicit, vel annotationem Indictionis, Scripturam Notarii, abrasionem, vel lituras: quæ omnia ad Litteram reducuntur, vel Sigillum, quod idem est cum Bullâ, vel Chartæ qualitatem, quæ tangitur voce Charta.

TITULUS IV.

Quæ necessaria, ut Privilegium valeat?

REGULA I.

Non valet Privilegium, nisi in eo exprimentur, quæ exprimenda sunt in Rescripto Gratia, ut valeat istud.

C. 22. De Verborum significatione. C. 19. de Præscription.

REGULA II.

Quæ irritant Legem, irritant etiam Privilegium.

C. 19. De Testibus, è quo colligitur, Privilegia Rationi contraria non valere, sicut nec Leges: Hinc, sicut Lex à non Habente potestatem condita, nulla est; ita Privilegium ab eo, qui concedere non valet, concessum, irritum est; undè nullius sunt roboris, tam Privilegium circa Temporalia ab Ecclesiâ concessum, quàm Privilegium circa Spiritualia à Principe datum.

REGULA III.

Privilegium, quod in alterius præjudicio conceditur, non valet, si istud à Concedente ignore-

tur, habendumque subreptitium, nisi motu proprio concessum fuerit.

Cap. 3. De Decim.

Hinc Privilegium super re litigiosa, pendente lite, concessum, non valet, Cap. 5. Ut lite pendente, nisi de lite mentionem faciat; hinc, si adverteatur compositioni inter aliquos facta, non valet nisi de compositione in eo fiat mentio.

Hinc, quoties subsistere potest Privilegium, sine alterius præjudicio, censendum est concessum sine tali præjudicio.

REGULA IV.

Si instrumentum, à quo originem accepit Privilegium, non valet, nec etiam Privilegium valet.

Cap. 13. De Sentent. & Re Judic.

REGULA V.

Privilegium Posterius, nisi de Priori, cui ad-versatur, mentionem faciat, non valet.

Cap. 14. De Præscript.

REGULÆ RATIO. Ignoratum præjudicium Concedentem à concedendo Privilegio dimovere potuisset.

REGULA VI.

Ut valeat, quoad effectum Privilegium, requiritur, ut illius notitia perveniat ad eos, quorum interest; nisi alicui potestatem adimat in alterius favorem; tunc enim sufficit, ut innotescat ei, cui favor.

Cap. 1. De Concess. Præb. in VI.

Hinc, si Privilegium alicui detur, quo ab Ordinario excommunicari nequeat, vel quo Beneficium primò vacaturum alii, quàm sibi conferri non possit, valet Privilegium, quoad effectum, etsi Ordinario notum non sit, sed soli Privilegiato; hoc enim Casu Excommunicatio, quâ Privilegiatum Ordinarius ligaret, nulla foret; Collatio quoque facta alteri, quàm Privilegiato, nullius roboris esset. *ibidem*.

TITULUS V.

Quibus Viis acquiratur Privilegium, vel non?

REGULA I.

In Corpore Juris non aliæ habentur Viæ, quibus Privilegium acquiratur, quàm istæ.

I. Canone à legitimâ Potestate condito. C. 8. CAUSÆ IX. QUÆST. III.

II. Rescripto ejus, cujus est Privilegium concedere. Cap. 8. Citato.

III. Consuetudine, quæ ad hoc esse debet rationalis & legitimè præscripta. C. 11. De Consuet.

IV. Præscriptione, quæ Quadragenaria esse debet, si de aliis Ecclesiis agatur, quàm de Ecclesiâ Romanâ, contra quam nulla valet nisi Centenaria. Cap. 14. De Privil. C. 4. 6. 13. 14. 17. De Præscript.

Differt autem Consuetudo à Præscriptione, in eo, quòd Præscriptio potest esse unius, Consuetudo non est nisi plurimorum.

V. In statum superiorem vel parem erectione. Cap. 16. De Major. & Obed. Hinc Ecclesiâ Archidiaconum subdita, si in Cathedralam erigatur, illi subesse desinit; Idem de Capellâ Parochiæ subiectâ, si in Parochiam erigatur.

REGULA II.

Non aliis Viis acquiritur Privilegium, quàm expressis in Jure.

RATIO: alia Via excogitari nequit, quæ ad aliquam istarum non reducatur.

REGULA III.

Non acquiritur Privilegium Usurpatione & Surreptione.

C. 21. 22. DIST. XCIII.